

Historia :klasa IV

Praca domowa:

Przeczytaj uważnie treść notatki. Przepisz do zeszytu temat oraz punkty (wyłuszczoneym drukiem). Wyjaśnij również kim byli „kosynierzy”?

Pod tematem podane są linki do prezentacji multimedialnej. Jeśli jest taka możliwość proszę skopiować (lub wpisać jeśli nie chce się otwierać) i obejrzeć.

Na ostatniej stronie jest rysunek. Pokoloruj go proszę i wyślij na adres sp17soswpt@gmail.com lub wyślij na Messenger. Jeśli nie możesz wydrukować to narysuj portret samodzielnie.

Pozdrawiam Jolanta Krawczyk

<https://www.youtube.com/watch?v=Ea8-IYr9FVQ>

<https://epodreczniki.pl/a/powstanie-koosciuszkowskie/Dvk6GhtFR>

LEKCJA (25.05.2020r)

Temat: Insurekcja kościuszkowska.

1. Konstytucja 3 maja

2. Tadeusz Kościuszko- naczelnik powstania

- kosynierzy,

- II rozbiór Polski.

Kosynierzy – żołnierze pieszych formacji ochotniczych i milicyjnych tworzonych na zasadzie pospolitego ruszenia, którzy uzbrojeni byli w kosa bojowe. Nazwa zazwyczaj odnosi się do okresu insurekcji kościuszkowskiej choć podobne oddziały brały udział także w innych kampaniach wojennych na terenie Polski.

Ostatnią próbą ratowania niepodległości Polski w XVIII wieku było powstanie dowodzone przez Tadeusza Kościuszkę. Poza szlachtą zaangażowało ono szersze warstwy społeczne: chłopów, mieszczan i Żydów.

Geneza

– klęska Rzeczypospolitej w wojnie w obronie konstytucji (II rozbiór, rządy targowiczán, obalenie konstytucji 3 maja, okupacja rosyjska)

– represje wobec zwolenników Sejmu Wielkiego (policja polityczna z siecią donosicieli, cenzura)

– załamanie gospodarcze (upadek banków, drożyzna)

– spisek polskiej emigracji w Saksonii (Tadeusz Kościuszko, Ignacy Potocki, Hugo Kołłątaj) i spisek krajowy (m.in. tzw. polscy jakobini) – nieudana próba otrzymania pomocy od rewolucjonistów francuskich

Bezpośrednim impulsem była próba zredukowania armii polskiej o połowę i przeniesienia zredukowanych do armii zaborczych.

Przebieg

– początek powstania – 24 III 1794 przysięga Tadeusza Kościuszki jako naczelnika “siły zbrojnej narodowej” w Krakowie; hasło “Wolność, Całość, Niepodległość”

– ogniska insurekcji poza Małopolską: Wielkopolska (brygada kawalerii gen. Antoniego Madalińskiego, Warszawa (Jan Kiliński) i Litwa (Jakub Jasiński)

– zaangażowanie mieszczan (Kiliński, milicje miejskie), chłopów (“rekruci dymowi”) i Żydów (oddział Berka Joselewicza, przemówienie Kościuszki w krakowskiej synagodze)

– radykalizacja nastrojów w Warszawie (odnalezienie dowodów korupcji, wyroki śmierci dla targowiczán – wobec zbiegłych wykonane symbolicznie przez powieszenie portretów)

– poruszenie kwestii reform społecznych (uniwersał połaniecki – wolność osobista i ograniczenie poddaństwa chłopów, zmniejszenie pańszczyzny, opieka rządowa nad chłopami; choć uniwersał nie wszedł w życie, to stał się symbolem rozpoczęcia uwalniania chłopów)

Mimo początkowych sukcesów (bitwa pod Raławicami, w której wślawili się kosynierzy z Wojciechem Bartosem – Bartoszem Głowackim) powstanie zostało stłumione przez wojska rosyjskie (nierozstrzygnięta bitwa pod Dubienką, klęska pod Maciejowicami, rzeź Pragi). Rosjan wsparły też wojska austriackie i pruskie.

Skutki

– pierwsze zaangażowanie szerszych warstw społecznych w walkę o niepodległość
– uwięzienie lub emigracja zwolenników powstania, konfiskata ich majątków (ok. 20 tys. ludzi zesłano na Syberię)

– rabunek lub zniszczenie przez zaborców dzieł sztuki (m.in. klejnotów koronacyjnych)

– ostateczny upadek I Rzeczypospolitej (trzeci rozbiór)

Kościuszkowski został uwolniony przez Rosjan po zobowiązaniu się do zaprzestania walki; zmarł na emigracji w Szwajcarii. W okresie zaborów i w XX wieku postać naczelnika insurekcji była otaczana kultem (portrety w domach, kopiec Kościuszki w Krakowie, odwoływanie się do Kościuszki i Bartosza Głowackiego przez ruch ludowy).

